

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

Esmorzar de treball amb Teresa Riera, ponent per a Horizon 2020 del Parlament Europeu

A l'Oficina del Parlament Europeu a Barcelona

L'ACCC i l'Oficina del Parlament Europeu a Barcelona conviden els membres de l'Associació, i altres persones que puguin tenir-hi interès, a participar en un esmorzar de treball el proper 22 d'abril, a les 10.30, amb Teresa Riera, diputada al Parlament Europeu, ponent per a *Horizon 2020* de la comissió d'Indústria, Investigació i Energia. Aquesta trobada tindrà lloc a l'Oficina del Parlament Europeu que es troba a la capital catalana (Passeig de Gràcia, 90, 1r).

En cas que vulgueu assistir-hi, cal que confirmeu l'assistència abans del 18 d'abril escrivint un correu electrònic a secretaria-tecnica@acc.cat. L'aforament és limitat. En cas que el nombre de sol·licituds superi el de les places disponibles, els socis i sòcies de l'ACCC tindran prioritat per ordre d'inscripció.

PARLAMENT EUROPEU
Oficina d'informació a Barcelona

Objectiu de la trobada

L'esmorzar amb Teresa Riera s'emmarca en la finalitat del Parlament Europeu de facilitar el diàleg entre diputats europeus i premsa científica sobre el futur de la recerca a Europa. En aquests moments, en els quals es negocia el pressupost de la Unió Europea per al període 2014-2020, caldrà definir el programa *Horizon 2020*, que ha de fer front als reptes socials, industrials i d'excel·lència en el camp de la innovació i del coneixement.

Trobada dels membres de l'ACCC amb Jaume Ciurana

**El president de l'Institut de Cultura de Barcelona
explicarà els projectes en matèria científica de la
institució**

El proper 3 de maig, a les 13.00, el Col·legi de Periodistes de Catalunya (Rambla de Catalunya 10, 1r, Barcelona), acollirà una trobada amb Jaume Ciurana, tinent d'alcalde de Barcelona i president de l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB), oberta als membres de l'ACCC i a aquelles persones que puguin tenir-hi interès. Ciurana detallarà quines són les línies estratègiques de l'ICUB en matèria de ciència i quins són els projectes que l'Institut vol impulsar a la capital catalana. Els socis i sòcies de l'ACCC podran intervenir i plantejar preguntes obertament durant la sessió.

En cas que vulgueu assistir-hi, cal que escriviu un correu electrònic, abans del 25 d'abril, a secretaria-tecnica@acc.cat, per confirmar l'assistència. En cas que s'omplís l'aforament, l'ACCC prioritzarà el dret d'assistència del seus membres.

Ajuntament de Barcelona

**Institut de
cultura**

L'Institut

L'ICUB va ser creat el 1996, com a òrgan únic de totes les funcions municipals en matèria de cultura, a partir de la fusió de l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament, de l'Institut Municipal Barcelona Espectacles i del Centre gestor de museus. Des del 1 de gener de 2006, l'Institut de Cultura s'ha constituït com una Entitat Pública Empresarial Local (EPEL), una modalitat d'ens públic prevista per llei que li confereix plena capacitat jurídica i autonomia de gestió per portar endavant els seus programes i projectes. Podeu llegir més sobre l'ICUB al següent enllaç: <http://bit.ly/rhX82E>

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

Entre les seves missions figura «crear, gestionar i mantenir el patrimoni científic de Barcelona». Quatre de les vuit persones que conformen el Consorci del Museu de Ciències Naturals de Barcelona són membres de l'ICUB i Jaume Ciurana, n'és el president. Al següent enllaç podeu consultar l'apartat de ciència del web de l'ICUB: <http://bit.ly/sNhlpJ>

del departament de Microbiologia de la UB; Eduard Pla, investigador del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF); i Cristina Ribas, presidenta de l'ACCC, va conformar, juntament amb Dolz i Prat, la taula de ponents que va coordinar Cristina Junyent, presidenta de la Fundació Ciència en Societat i membre de la Societat Catalana de Biologia.

El futur dels rius catalans, en joc

Crònica de la jornada sobre l'aigua

Rubén Permuy (ACCC). «El 20% del temps entre els anys 1982 i 2011, el sistema hidrogràfic Ter-Llobregat -que abasteix d'aigua potable a la majoria de la població catalana- ha estat en situació d'excepcionalitat, és a dir, amb mancança de garantia de l'abastament a la població», va indicar Josep Dolz, director de l'Institut Flumen, adscrit als estudis d'Enginyeria Hidràulica, Marítima i Ambiental de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). Dolz va ser el primer dels ponents de la jornada *Santa Llúcia: el 2013 de què parlarem? De l'aigua*, que van organitzar la Societat Catalana de Biologia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), i la Fundació Ciència en Societat, amb la col·laboració de l'ACCC, el propi 12 de març. La resta de les persones que van completar la taula d'experts també van mostrar la seva preocupació per la situació dels rius de Catalunya i van incidir en la necessitat que les administracions tinguin aquesta problemàtica com a una de les seves prioritats. A l'horitzó, la Directiva Marc de l'Aigua (DMA) de la Unió Europea, amb la qual les autoritats comunitàries volen aconseguir un bon estat ecològic de les masses d'aigua per al 2015 al llarg del continent, un objectiu que Catalunya, segons els ponents de la jornada, està lluny d'assolir. «És un problema de finançament derivat d'una errònia praxi política», va apuntar Narcís Prat, catedràtic del Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona (UB).

Damià Barceló, investigador de l'Institut Català de Recerca de l'Aigua; Joan Jofre, catedràtic

D'esquerra a dreta: Jofre, Ribas, Junyent, Dolz, Prat i Pla (foto: ACCC)

Catalunya no complirà amb Europa

«L'aigua ha de ser un actiu ambiental. Hem de posar un límit a l'aprofitament dels nostres rius. Del riu, no podem treure'n tota l'aigua». Així va explicar Narcís Prat la importància d'aconseguir un cabal ecològic dels rius catalans, és a dir, que tinguin l'aigua necessària per preservar els seus valors ecològics. Aquest és un dels objectius de la DMA que, segons Prat, Catalunya no podrà assolir el 2015. A més, «un 56% de les masses d'aigua catalanes no compleixen els requisits marcats a la directiva europea», va afegir Prat.

Per al professor de la UB, el cabal ecològic no és l'únic problema al qual s'enfronten els governs català i espanyol, sinó que la falta de finançament també dificulta solucionar altres problemes dels rius per ajustar-se als requeriments de les autoritats europees. És el cas del control de les espècies invasores, amb peixos com els silurs. «Els nostres rius tenen problemes diversos que bàsicament necessiten diners», va sentenciar Prat.

Als problemes ambientals, cal afegir-hi el deute de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) que, segons Prat, no està permetent realitzar els treballs de diagnòstic necessaris per tal de solucionar de

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

forma adient els problemes dels rius i ajustar-se a l'objectiu de la UE. A més, Narcís Prat aposta per impulsar la dessalinització de l'aigua, que es duu a terme al Prat de Llobregat, per compensar l'abús de l'aprofitament dels rius, en especial del Ter. També es va mostrar preocupat per la postura del Govern espanyol, que torna a insistir en la necessitat d'un transvasament de l'Ebre: «el reg dels cultius amb l'aigua de l'Ebre i el manteniment d'un cabal ecològic no són reptes compatibles. És a dir, els peixos no poden viure en un riu amb poca quantitat d'aigua», va indicar. Aquesta postura és compartida per Josep Dolz, qui va apuntar, com a possibles solucions al problema, la dessalinització i la interconnexió dels nostres rius amb altres sistemes hídrics, com ara el Roine (França).

El perill de la sequera

Prat va ironitzar que potser una mica més de sequera faria reflexionar a les administracions públiques i a la societat sobre la necessitat de prioritzar tots aquests problemes. Precisament de sequera va parlar Damià Barceló, qui va alertar sobre el que els experts internacionals anomenen una «tempesta perfecta». S'estima que, cap al 2030, caldrà un 50% més d'aliments, un 50% més d'energia i un 30% més d'aigua que a l'actualitat per cobrir les necessitats de tota la població mundial. Barceló va ressaltar que «sempre estem en risc de sequera». A aquesta situació, cal afegir-hi l'increment de la temperatura de l'aigua i l'augment dels contaminants i dels agents patògens, com altres problemes que cal afrontar. «Hi ha fàrmacs d'ús quotidià que prenem i els seus productes de degradació arriben als nostres rius, com ara l'ibuprofè», va indicar l'investigador de l'Institut Català de Recerca de l'Aigua.

Consum d'aigua i malalties

El consum d'aigua contaminada amb determinats compostos químics o la presència de microorganismes i paràsits són dues de les causes principals de malalties resultants del consum d'aigua. Aquest fet va ser apuntat per Joan Jofre, qui va destacar que «no es disposa de dades que demostrin morts causades pel consum d'aigua contaminada amb productes químics». Jofre va

Cristina Ribas va conduir la darrera de les ponències de la jornada (foto: ACCC)

ressaltar que només hi ha pocs casos estudiats, com ara l'arsènic que va contaminar l'aigua potable a Bangla Desh en la dècada de 1970 i que, segons uns estudis, va ser la causa de moltes dermatitis i càncers al país asiàtic. «L'epidemiologia d'afeccions causades pels productes químics és difícil de determinar perquè n'hi ha potencialment molts que poden actuar de contaminants», va reflexionar el catedràtic de microbiologia. El que sí considera l'Organització Mundial de la Salut (OMS) és que els microorganismes causen gairebé un 4% de les malalties diarreiques del món, que afecten majoritàriament països en vies de desenvolupament i representen la cinquena causa de mort humana a la Terra.

La potabilització eficaç és la principal solució a tots aquests problemes, segons Jofre, qui aposta per l'ús del clor com a metodologia davant d'altres tècniques alternatives, com ara l'ús de la llum ultraviolada. Per tal d'optimitzar els processos de potabilització cal, segons el catedràtic de la UB, «definir diferents estàndards de qualitat de l'aigua per als seus diferents usos».

L'aigua a la Mediterrània

Eduard Pla va centrar la seva intervenció en la necessitat de realitzar una gestió efectiva de l'aigua per tal de mantenir no només l'abastiment a la població sinó també la qualitat dels nostres ecosistemes. Per a l'investigador del CREAM, cal recordar que els experts internacionals coincideixen que durant els propers anys «augmentaran les

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

temperatures i baixaran els índexs de pluja a la regió mediterrània», fet que converteix aquesta part del planeta en una de les més vulnerables al canvi climàtic.

Per a Pla, la gestió errònia per part de les administracions públiques va més enllà del riu. Segons l'investigador, l'aprofitament dels nostres boscos està mal gestionat. Tota aquesta problemàtica en general afecta la subsistència de moltes de les espècies autòctones de Catalunya.

Explicar la problemàtica la societat

Cristina Ribas va ser la darrera ponent de la jornada. La presidenta de l'ACCC va explicar quins són els canals de comunicació aprofitables pels comunicadors científics per tal de fer arribar totes aquestes problemàtiques sobre l'aigua a la població. Ribas va recordar que «els periodistes ja no són els actors informatius principals», prenent com a mostra la participació dels periodistes a les cimeres mediambientals internacionals on s'ha passat de 8.000 professionals acreditats el 1992 a la de Rio de Janeiro als 4.000 presents a la de Johannesburg, el 2002.

De totes maneres, Ribas va destacar que la ciutadania vol saber sobre l'aigua, si tenim en compte que, per exemple, les cerques sobre les temàtiques que l'envolten han augmentat a Google al llarg dels últims anys. Per això, va destacar la necessitat d'impulsar nous projectes de comunicació i periodisme virtuals, que aprofitin el potencial d'Internet i de les xarxes socials per fer arribar aquests temes a la ciutadania. «Projectes com periodismociudadano.com són noves formes que, a través dels professionals de la informació, apopen a la societat els temes que interessen en cada moment als ciutadans», va apuntar. Cristina Ribas va concloure que la societat necessita projectes informatius en els quals s'hi impliquin no només periodistes, sinó també els científics i els ciutadans en general, per tal d'explicar a la població temàtiques com la tractada en aquesta jornada de Santa Llúcia.

El gust de l'aigua de Barcelona

Al torn de preguntes, una de les persones assistents va preguntar als experts de la taula el

perquè del gust dolent de l'aigua en determinats barris de Barcelona. Josep Dolz va recordar que hi ha una línia divisòria imaginària a l'alçada del passeig de Sant Joan que divideix els barris que reben aigua del Ter dels que la reben del Llobregat. L'aigua de boca que arriba d'aquest últim riu té un gust que no és òptim, però que no suposa cap risc per a la salut de les persones. Segons Narcís Prat, aquest problema amb l'aigua del Llobregat està causat per les mines de sal que hi ha a prop del curs del riu i que afecten el seu gust, problema que se solucionarà si la seva aigua potabilitzada es barreja amb aigua dessalinitzada.

La presidenta de l'ACCC participa a la taula rodona «Ciència 2.0»

A les Segones Jornades sobre Gestió de la Informació Científica

Cristina Ribas, presidenta de l'ACCC, va participar en una de les taules rodones que va acollir l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) amb motiu de les Segones Jornades sobre Gestió de la Informació Científica (JGIC-2013), que van tenir lloc els passats 28 de febrer i 1 de març.

En aquesta taula rodona, moderada per Xavier Lasauca, soci de l'ACCC i responsable de gestió del coneixement i sistemes d'informació en R+D de la Direcció General de Recerca, hi van intervenir, amb la presidenta de l'ACCC, Cinta Bellmunt, també sòcia de l'ACCC i responsable de comunicació de l'Institut de Paleoecologia Humana i Evolució Social, i Meius Ferrés, responsable de les xarxes socials a la Unitat 2.0 de la Universitat de Girona.

Al següent enllaç és possible veure el vídeo de la sessió: <http://bit.ly/13zXm80>

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

La COSCE envia una carta a Mariano Rajoy

L'entitat mostra la seva preocupació per l'estratègia científica de l'Estat

La Confederación de Sociedades Científicas de España (COSCE), entitat de la que forma part l'ACCC, va enviar el passat 27 de febrer una carta a Presidència del Govern d'Espanya en la qual manifesta la seva profunda preocupació pel deteriorament de l'R+D+i a l'Estat i pel que considera una «absència d'una política científica fiable que confereixi l'estabilitat i la serenitat que la recerca científica necessita».

A continuació és possible llegir la carta enviada.

27 de febrero de 2013

Excmo. Presidente del Gobierno Señor Don Mariano Rajoy Brey:

Los abajo firmantes, presidentes de Sociedades Científicas Españolas agrupadas en la Confederación de Sociedades Científicas de España (COSCE), nos dirigimos a usted en representación de los más de treinta mil científicos afiliados a las mismas para manifestarle nuestra honda preocupación por el deterioro de la I+D+i en nuestro país y la ausencia de una política científica coherente que confiera la estabilidad y serenidad que la investigación científica necesita.

El 1 de febrero, el Consejo de Ministros aprobó la Estrategia Española de Ciencia, Tecnología e Innovación 2013-2020 y el Plan Estatal de Investigación Científica, Técnica y de Innovación 2013-2016. En la rueda de prensa posterior, el ministro Luis de Guindos manifestó que ambos constituyen «la espina dorsal de nuestro sistema de ciencia e innovación» y que el «Gobierno quiere utilizarlos como palanca para estimular nuestro modelo económico y productivo». Usted mismo ha señalado en sus alocuciones públicas y en su respuesta a alguna de nuestras cartas que la I+D+i es una de las prioridades de su Gobierno.

Queremos manifestarle que los hechos no se corresponden con estas declaraciones. Vivimos el día a día de nuestras investigaciones con zozobra y una total incertidumbre sin saber qué convocatorias se publicarán ni cuándo ni en qué condiciones. Y con la duda de si, una vez resueltas y planificadas las actuaciones, el Ministerio de Hacienda paralizará o revocará el proceso, como está sucediendo ahora mismo en algunos casos.

Permítanos exponerle algunos ejemplos:

– El pasado 24 enero se publicaba en el BOE la resolución definitiva de la convocatoria de proyectos de investigación no orientada, convocada el 31 de diciembre de 2011. Pues bien, en ella, por primera vez en la historia de las convocatorias del Plan Nacional, mientras que los proyectos seleccionados deben ejecutarse en tres años, los pagos correspondientes aparecen divididos en cuatro anualidades, la primera de ellas de importe ínfimo, haciendo imposible la ejecución de los proyectos. ¿Por qué? Al parecer por cuestiones de límites de disponibilidad presupuestaria emanados desde Hacienda, que no entendemos. Desde la Secretaría de Estado de Investigación, Desarrollo e Innovación se está buscando una solución, pero la sensación de inseguridad y descoordinación entre ministerios ya ha sido creada.

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

- Simultàneament, investigadors i centres de investigació, per exemple el INIA, estan rebent comunicacions de revocació de projectes ja concedits provisionalment en altres convocatòries. ¿Per què? Perquè Hacienda no ha emès el preceptiu informe favorable perquè estan ubicats en una comunitat autònoma que incumplel'objectiu del dèficit (en la realitat tots ho fan).

- La mateixa situació han patit els projectes de investigació d'excavacions arqueològiques i paleontològiques concedits pel Ministeri de Cultura i que Hacienda també ha revocat per idèntic motiu.

- Hi ha desenes de projectes finançats per la Unió Europea paralitzats perquè no poden publicar les convocatòries de contractació d'investigadors per desenvolupar-los, a pesar de que compten amb els recursos econòmics per a dita contractació i que hauran de tornar les quantitats corresponents als períodes sense contractació. Paradoxalment, al mateix temps se'ns insta a competir per més fons europeus.

- La convocatòria d'ajudes de Formació del Personal Investigador (FPI) de 2012 va ser resolta in extremis els últims dies de desembre després de mesos de retard, al semblar deguts també a obstacles posteriors per part de Administracions Públiques. Altres convocatòries, com la de mobilitat de professors i investigadors, estan encara pendents de resolució.

Senyor President, tot el anterior és objectivament dramàtic. Darrere de cada cas hi ha situacions humanes i personals molt serioses: compromisos internacionals adquirits que no poden complir-se, persones i equips que venen com s'esfuma el seu treball i esforç de anys, brillants joves investigadors que venen tallats de raïz les seves expectatives. I, amb tot això, el deteriorament irreparable de la nostra imatge i de la confiança de les institucions i científics estrangers en la capacitat d'Espanya per desenvolupar I+D+i i per complir les seves promeses.

Què volem transmetre, senyor President, que els investigadors ens sentim huèrfans en un Ministeri que sense dubte es ocupa de temes molt importants per al nostre país, però on la

investigació sembla tenir un caràcter menor i a mercè dels dissenys del Ministeri de Hacienda, de manera que qualsevol pas constitueix una carrera d'obstacles. Aquesta no és la forma de funcionar per a un país que ocupava el novè lloc al món en producció científica i que manifesta voler fer de la I+D+i la columna vertebral del seu model econòmic.

Entre les recomanacions que la Unió Europea va fer a Espanya amb motiu de la present crisi i que vostè està intentant complir, figurava també la d'augmentar l'inversió en I+D+i. Desgraciadament aquesta no s'està complint. L'inversió en I+D+i ha anat disminuint en els últims anys i, segons l'INE, el 2011 va caure fins al 1,33% del PIB. Els pressupostos públics el 2012 per a I+D+i van disminuir un 25% i l'anunci de que per aquest any 2013 no sofrirà cap menyspreu o de que fins i tot podria augmentar un 5%—com es atrevia a dir el ministre De Guindos en la roda de premsa esmentada— no s'ajusta a la realitat. Les subvencions han disminuït un 13,7% mentre que s'augmenta la partida de crèdits financers que tots, vostè, el ministre i nosaltres, sabem que en la pràctica no s'executaran. Mentre tant, per exemple, el Fons Nacional, que constitueix el pa i la sal del nostre sistema d'investigació, disminueix aquest any en altres 70 milions d'euros.

Senyor President, vostè pot i ha de canviar aquesta situació de desbarajuste. La comunitat científica li demana que fixi sense dilació una política clara, unes directrius d'actuació a les seves diferents ministries, que marqui amb nitidesa el compromís del Govern amb la política de I+D+i i que garanteixi el seu compliment, evitant aquest tejer i destejer de telar de Penélope que li hem senyalat. Necessitem mirar cap endavant. Necessitem un horitzó, una perspectiva i un camí clar. Necessitem estabilitat en els processos i els mitjans imprescindibles per desenvolupar el nostre treball. Rectifiqui vostè este

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

camino de deterioro vertiginoso de la investigación y disipe, de una vez por todas, la frustración que se va instalando en el sistema de I+D+i de España. Desde la COSCE nos tiene a disposición para trabajar por ello.

Al següent enllaç es pot descarregar la carta i veure les persones signants: <http://bit.ly/YVvU98>

- Copenhaguen: <http://bit.ly/147ttMt>
- Lindau: <http://bit.ly/ZVorfW>
- Venècia: <http://bit.ly/16HmvNn>

Beques de l'EUSJA

L'ACCC informa de diferents viatges d'interès científic amb la possibilitat de gaudir d'una beca

L'ACCC, a través de l'European Union of Science Journalists' Associations (EUSJA), va informar al llarg del març de les borses de viatge ofertes per l'entitat europea de la que forma part l'associació catalana per a què els seus socis i sòcies poguessin participar en diferents esdeveniments d'interès científic al continent. El principal requisit, a més de ser membre d'una entitat de l'EUSJA com és l'ACCC, és treballar, ja sigui de forma estable o com a *freelance*, en un mitjà de comunicació.

European Union of Science Journalists' Associations
www.eusja.org

L'associació va comunicar la possibilitat de participar en una visita, que tindrà lloc el 22 i 23 d'abril, a la localitat francesa de Cadarache per conèixer el seu centre d'estudis nuclears. A més, l'ACCC va informar de l'oportunitat d'obtenir una beca per acudir a la trobada amb periodistes sobre biotecnologia, medicina i recerca en salut a Copenhaguen, del 28 al 30 de maig. Un altre dels esdeveniments amb borsa de viatge va ser la 63a trobada amb científics guardonats amb el premi Nobel que tindrà lloc, de l'1 al 5 de juliol, a la localitat alemanya de Lindau. També va haver l'oportunitat de gaudir d'una beca per assistir al *CO2 Forum*, que tindrà lloc el 9 i 10 d'abril a Venècia.

És possible llegir més detalls sobre aquests viatges als següents enllaços:

- Cadarache: <http://bit.ly/108ATeS>

Assemblea general 2013 de l'EUSJA

L'European Union of Science Journalists' Association (EUSJA) va celebrar la seva Assemblea general anual el propassat 16 de març, a Praga. En el web de l'ACCC podreu llegir-ne un resum fet per Mercè Piqueras, representant de l'ACCC a l'EUSJA.

Helsinki acollirà el proper congrés de periodisme científic de la WFSJ

Del 24 al 28 de juny

La World Federation of Science Journalists (WFSJ), entitat de la qual forma part l'ACCC, celebrarà el seu proper congrés biennal a la capital finlandesa. L'organització ha habilitat un web en el qual és possible inscriure's fins el 21 d'abril: <http://wcsj2013.org>

WFSJ

La WFSJ informa al portal del congrés que aquesta és una bona oportunitat «per als periodistes científics i per als professionals de la comunicació de conèixer i establir diàleg internacional amb investigadors, ciutadans i amb aquells que prenen decisions. Els periodistes científics tindran la possibilitat d'intercanviar idees i discutir el seu paper en el nou i canviant escenari dels mitjans de comunicació».

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

FECYT

FUNDACIÓN ESPAÑOLA
PARA LA CIENCIA
Y LA TECNOLOGÍA

REO DE UNIDADES DE
CULTURA CIENTÍFICA
Y DE LA INNOVACIÓN

Cursos del Col·legi de Periodistes de Catalunya

Els membres de l'ACCC poden participar a les seves sessions formatives amb un descompte

Els socis i sòcies de l'ACCC poden inscriure's als cursos que tenen lloc al Centre de Formació i Desenvolupament del Col·legi de Periodistes de Catalunya, gaudint d'un descompte del 12,5% al preu de la matrícula.

Els propers cursos programats són: *Estratègies de l'assessor en imatge i comunicació, Màrqueting per a periodistes, Com gestionar la comunicació en situacions de crisi, Redacció per a Internet - Nivell avançat.* Podeu consultar-ne més informació al web de formació del Col·legi: <http://cfd.periodistes.org>

Nou carnet de l'ACCC

Que acredita ser membre de l'associació

Els socis i sòcies de l'ACCC han rebut al llarg del març el nou carnet que els acredita com a membres de l'associació. El document acredita que l'ACCC és membre de la Federació d'Organitzacions Catalanes Internacionalment Reconegudes (FOCIR), la Confederación de Sociedades Científicas de España (COSCE), la xarxa d'Unitades de Cultura Científica i de la Innovació (UCC+i), la World Federation of Science Journalists i l'European Union of Science Journalists' Associations (EUSJA).

El nou carnet de l'ACCC té validesa fins l'1 de gener de 2016.

Resum de la llista de correu de l'ACCC

Els temes més comentats el març

Abans de repassar els temes destacats del març cal aturar-se en el 28 de febrer ja que una mala notícia per als participants de la llista de distribució de correu de l'ACCC no va passar desapercebuda. El tancament del CosmoCaixa a la localitat madrilenya d'Alcobendas va ser motiu de 14 missatges a la llista. Un dels *llestaires* que va comentar la notícia va reflexionar que probablement es produeix a causa de la crisi econòmica tot i que, segons indica el participant, «pel que diuen, tanquen el CosmoCaixa Alcobendas però augmenten els programes eduCaixa a les escoles de Madrid».

Una altra notícia negativa per als participants ha estat l'anunci de la finalització d'emissions del programa de ràdio *Sapiència* que s'emetia per *La Xarxa*. Els participants van mostrar tot el seu suport a l'equip encapçalat per Mònica López, sòcia de l'ACCC, i van destacar l'esforç d'aquest espai per fer divulgació científica a les ones barcelonines.

El número 7 del mes de març de *Nature* va estar dedicat a les dones científiques. Algú va aprofitar per alertar del fet que encara es mantenen certs estereotips sobre les dones que es dediquen a la ciència i un altre va afegir que «les quotes per a dones no solucionen les desigualtats en el món de la recerca científica».

Una dent de llet fòssil de fa 1.400.000 anys trobada a Orce es converteix en la resta humana més antiga d'Europa occidental. Aquest és el títol d'una nota de premsa compartida per l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social. Una de les persones participants de la llista va alertar que a la nota es feia referència a un article del *Journal of Human Evolution* al qual només pot accedir-se per subscripció o pagant per poder llegir-lo sencer. Aquesta participant es va estranyar que es fes una roda de premsa abans que l'article estigués accessible, ja que el periodista no pot comptar amb tota la informació. Una altra *llestaire* va aclarir que el fet «que es faci una roda de premsa abans de la publicació no és estrany. En aquests casos es diu

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

EUSJA

als periodistes que la informació que se'ls dona està embargada i, per tant, no la poden difondre fins a la data de publicació a la revista científica. Les mateixes publicacions científiques donen accés als articles als periodistes acreditats abans de publicar-los. És a dir, que el problema és trencar l'embargament, no fer la roda de premsa». La contrarèplica va ser que «quant a l'embargament, en aquest cas és clar que no n'hi havia perquè dissabte ja en parlaven els diaris i mostraven la foto de la dent. A més, si allò que és més destacat —que sigui la resta humana més antiga— ja es diu en l'anunci de la convocatòria de premsa, per què caldria embargar la resta de la informació?». Uns dies més tard, un altre correu a la llista informava de la retirada temporal de l'article esmentat.

Una de les polèmiques del mes va ser la notícia anunciada que la majoria de les migranyes es poden tractar amb l'administració de l'enzim diaminoxidasa (DAO), quan no hi ha cap estudi publicat. Algú va aclarir que coneix el metge que hi ha darrere d'aquesta notícia i que el considera «una persona seriosa, no un xarlatà». Aquesta mateixa persona va afegir que «fa anys que estan analitzant nivells de DAO en persones amb migranya per reforçar la relació entre una cosa i l'altra. Ara bé, no em consta cap publicació sobre DAO i migranya (sí que n'hi ha sobre antihistamínics i migranya)». Un altre participant va aportar al debat que el web d'informació científica *Materia* va tractar el tema de forma crítica, com indica el titular de la notícia publicada: «Un español anuncia una cura de la migraña sin pruebas». Algú altre es va congratular de la postura d'aquest web i un altre participant va reflexionar que «el problema més greu és que hi ha desenes de periodistes que, en casos com aquest que afecten tants milers de persones que pateixen migranya, publiquen que un científic diu que ha trobat la solució i no li demanen ni tan sols que els ensenyi l'estudi i els resultats, ni miren per Internet si alguna agència de salut ha parlat sobre el tema, ni truquen a cap altre especialista, ni... res. Li donen una pàgina en un diari o tres minuts a la televisió i es queden tan tranquils».

Ecologistes en acció va compartir amb la llista que 72 organitzacions demanen la prohibició de plaguicides tòxics per a les abelles. Un participant va

compartir l'opinió contrària de José Miguel Mulet, professor de Biotecnologia a la Universitat Politècnica de València, qui va, en paraules del *l'listaire*, «tocar marginalment la proposta de suprimir els neonicotinoides —un dels plaguicides relacionats amb la comunicació de l'ONG—» al seu blog *Los productos naturales ¡vaya timo!*: <http://bit.ly/XCI8MJ>. Un altre participant va compartir l'enllaç d'una edició del programa *El medi ambient* de TV3 sobre aquesta temàtica: <http://bit.ly/10dcwdA> i un altre va aportar el seu propi blog per compartir la seva opinió: <http://bit.ly/Y5m2kv>

Un cas similar ha passat amb el *fracking*, tècnica per possibilitar o augmentar l'extracció de gas i petroli del subsòl consistent en la injecció a pressió d'algun material al terreny, amb l'objectiu d'ampliar les fractures existents al substrat rocós que tanca el gas o el petroli, afavorint-ne així la sortida cap a l'exterior. La conferència organitzada per la Universitat de Barcelona (UB), *El 'fracking': preguntes i respostes al voltant de l'explotació dels hidrocarburs*, va suscitar que alguns *l'listaires* volguessin compartir la seva opinió a través dels seus blogs o webs on acostumen a escriure sobre ciència: <http://bit.ly/117cnK1> i <http://bit.ly/Vd3zBj>

El llançament del butlletí *No vull transgènics* (<http://bit.ly/WB4JaF>), impulsat per *Ecologistes en acció* —qui l'ha compartit a la llista- i altres entitats, ha estat el tema més comentat al març. Més d'una trentena de correus han debatut sobre la pertinència de compartir aquest tipus de posicionaments a la llista de correu de l'ACCC. Per a molts *l'listaires* el tema està tractat en aquell butlletí amb més caire ideològic que no pas científic. Algú va afegir que tot i no ser pertinents aquests debats no pròpiament científics «estaria bé aprofitar els seus missatges —d'*Ecologistes en acció*— per recollir i donar-los els arguments científics necessaris per confirmar, matisar o rebatre les seves accions».

A partir d'aquest debat, una altra participant va iniciar el fil *Per una comunitat científica activista*. Algú es va preguntar a la llista si la comunitat científica no hauria d'aprendre de la forma d'actuar d'algunes organitzacions activistes per aconseguir que la ciència cali més en la societat. De fet, qui va reconduir el debat va argumentar que la Unió Europea, al seu nou programa de finançament de la

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

European Union of Science Journalists' Associations

EUSJA

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

recerca, l'*Horizon 2020*, esmenta que un del seus subprogrames passarà de dir-se *Science in Society* a ser *Science with and for Society*. A partir d'aquesta reflexió, algú va proposar de fer una trobada, organitzada potser per l'ACCC, per tractar aquest debat.

Els *llestaires* també van aprofitar l'espai de la llista per felicitar Michele Catanzaro, soci de l'ACCC i membre de la seva Junta, qui va guanyar, juntament amb els periodistes d'*El Periódico* Antonio Baquero i Àngela Biesot, el Premi Internacional de Periodisme Rei d'Espanya en la seva modalitat de premsa escrita per «la profunda investigació que va aconseguir l'alliberament d'un humil rentat cotxes empresonat al ser confós amb un narcotraficant», tal i com s'indica a la notícia publicada pel diari català: <http://bit.ly/ZNa4dY>. A través de la llista també vam conèixer que a l'abril s'emetrà l'edició 200 del programa *Pa ciència, la nostra*, just quan farà cinc anys que va començar. Els responsables d'aquest espai, que s'emet a Sants3ràdio, Daniel Arbós i Màrius Belles, també van dur a terme una col·laboració quinzenal al programa *Districte 8*, de TV Hospitalet, des de setembre de 2010 fins a desembre de 2011. A més, Arbós ha explicat a la llista que han creat un perfil a *Youtube* amb alguns dels seus vídeos amb experiments i diferents temes relacionats amb la ciència. Es pot accedir al seu perfil de *Youtube* a través del seu blog: paciencialanostra.blogspot.com

A data 26 de març s'havien enviat durant aquest mes 338 missatges a la llista de correu.

L'ACCC a Internet

Segueix-nos a:

Web: accc.cat

Twitter: twitter.com/ACCC

Facebook: facebook.com/ACCCcientifica

Flickr: flickr.com/photos/accc/

LinkedIn (empresa i grup):

linkd.in/ceddtJ

linkd.in/aaisv4

Vimeo: vimeo.com/accc

Raconet de la llengua

Feu servir *bloc* o *blog*?

Depèn on escriviu, fareu servir un *bloc* o un *blog*. Per prendre notes, jo faig servir un *bloc*, és a dir, un conjunt de fulls de paper units per la part superior. I quan escric en una pàgina web personal, que té una estructura cronològica, aleshores ho faig en el meu *blog*. El meu *blog*, però, fins fa un mes va ser un *bloc*, i no pas perquè fos de paper, sinó perquè era la forma normativa per anomenar-lo.

El 2005, per designar el *blog*/pàgina web, el Consell Supervisor del TERMCAT va aprovar la forma *bloc*, com una metàfora. Tanmateix, el terme no va ser adoptat de manera general i des d'aleshores ha estat convivint amb *blog*, un manlleu de l'anglès. La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, a qui l'esmentat Consell Supervisor va sol·licitar que estudiés aquest cas, s'ha decantat finalment per la forma *blog*, que és la que «s'ha estès en català més que *bloc*; s'utilitza en la majoria de mitjans de comunicació catalans, és la forma que fan servir la major part de les universitats catalanes i ha estat defensada per diversos especialistes».

Com a formes derivades de *blog*, tenim *bloguer*/*bloguera* per referir-nos a qui gestiona un blog o que té afició a navegar per blogs d'altri. Abans parlàvem de *blocaire*, sense flexió de gènere. Atès que *bloguer* i *bloguera* són neologismes, no s'hauria pogut crear un terme que fos idèntic per al masculí i el femení, com ara *blogaire*?

Mercè Piqueras, *bloguera* (i *exblocaire*)
<http://lectoracorrent.blogspot.com>

Benvinguda a l'ACCC

A la Junta de l'ACCC celebrada durant el mes de març es va aprovar que Julita Oliveras i Antoni Pérez siguin sòcies de l'ACCC.

Si encara no ets soci, informa't al nostre web: <http://bit.ly/lw9KgH>

ASSOCIACIÓ CATALANA DE
COMUNICACIÓ CIENTÍFICA

Notícies ACCC

Número 72

març 2013

L'ACCC és membre de: World Federation of Science Journalists

EUSJA

European Union of Science Journalists' Associations

Federació d'Organitzacions Catalanes
Internacionalment Reconegudes

Confederación de Sociedades Científicas de España

Xarxa d'Unitats de Cultura Científica i Innovació

Entitats col·laboradores de l'ACCC

COL·LEGI OFICIAL
INFERMERES I INFERMERS
BARCELONA

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia
i Coneixement

